

Rozważania dotyczą zagadnień pracy penitencjarnej, prowadzonej wobec skazanych cudzoziemców. Ich obecność, w stosunkowo niewielkiej liczbie, w polskich zakładach karnych, tworzy nową jakość pracy. Problemy związane z odmiennością kulturową, innymi tradycjami czy obyczajami, a także kwestie prawnej ochrony odmienności kulturowej, generują nowe problemy do rozwiązania. Stają się one tym bardziej trudne, że w skali całej populacji więźniów i aresztantów, są one stosunkowo rzadkie, z uwagi na proporcjonalnie niewielką liczbą cudzoziemców w więzieniach. Tym samym decyzje wychowawców penitencjarnych, na rzecz tych cudzoziemców, mogą być przesłanką do kolejnych precedensów w skali całej społeczności danego zakładu karnego. Taka sytuacja wymaga ostrożności w podejmowaniu decyzji, ale również są one nieuchronne, czyli nie można nie reagować na specyficzne prośby ze strony tych skazanych. Stąd istotną kwestią badawczą jest problematyka procesu decyzyjnego wychowawcy. Z jednej strony, jakie decyzje podejmuje w sprawach cudzoziemców w polskich więzieniach, szczególnie wobec osób o znacznej odmienności kulturowej, z drugiej strony, jakie kompetencje wykorzystuje do tego, aby te decyzje podejmować.

Słowa kluczowe: **skazani cudzoziemcy, zakład karny, odmienność kulturowa, proces decyzyjny wychowawcy**